

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 250 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din; notice, posilno, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaifova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Borba med gg. Vukičevićem in Davidovićem

Zanimive informacije beograjske »Politike«. — Vukičević sistematično dela na razcep med demokrati. — Pašićevci napovedujejo novo akcijo proti vladi. — Vse skupine so zmagozavestne.

— Beograd, 19. avgusta. Politični krogi z velikim zanimanjem zasledujejo borbo med gg. Vukičevićem in Davidovićem. Znanje blejske izjave g. Vukičevića, v katerih je naglašal, da z g. Davidovićem nima nikakega opravka in da je sestavljen vladno le z g. Marinkovićem, so povzročile v vrstah davidovičevcev veliko razburjenje in ogorčenje. Splošno se sodi, da se bje sedaj v glavnem boju med Vukičevićem in Davidovićem. Ta borba, ki se z bližanjem odločilne volilne bitke od dne do dne bolj poostre, izredno komplicira tudi odnose v vladi, pa tudi v demokratiški stranki sami. Današnja »Politika« prinaša z dobro informirane strani o položaju sledeče sodbo:

»Po informacijah v dobro poučenih krogih si g. Vukičević na vso moč prizadeva, da pojača in pospeši spore v demokratiški stranki, izkoriščajoč pri tem dejstvo, da je prve spore izzval g. Davidović sam. Po mnenju teh krogov stoji za g. Vukičevićem tudi vsi demokratiški ministri, ki soglašajo z njim glede sedanjega in bodočega dela in programa vlade. Zato gredo mirno preko Davidovičevih protestov in ga ignorirajo kot šefa stranke. Dobro poučeni vladni krogi so mnenja, da g. Davidović za nobeno ceno ne sme priti na krmljo, niti v vladi, niti v svoji lastni stranki, ker bi prišla s tem v nevarnost današnja in bodoča radikalno - demokratiška vladna kombinacija. V tem tiči tudi glavni vzrok celokupne akcije, ki jo vodi vlada proti Davidovićem prijateljem in proti njemu samemu.

V taki politični atmosferi so politični krogi z velikim zanimanjem pričakovali izjave g. dr. Marinkovića po zadnjih Vukičevićevih izjavah, v katerih je g. Vukičević nekako podčrtal slabost Demokratiške zajednice, odnosno demokratiške stranke, in govoril o merjenju moči med Marinkovićem in Davidovićem. Zanimanje za izjave g. Marinkovića je bilo tem večje, ker se je v zadnjem času opazilo, da vlada med njim in g. Vukičevićem glede bodočega dela vlade in parlamenta popolno soglasje in sta se nedavno oba sklicevala na izjave drug drugega. Toda g. Marinković ni podal nikakih preciznih izjav, niti ni skušal zabrisati utis Vukičevićevih izjav o slabosti Demokratiške zajednice.

Po sodbi vseh političnih krogov je po vsem tem položaj v vladi tak, da bi

v rednih razmerah moralo neizbežno priti do otvoritve krize vlade. Toda glede na bližajočo se volitve in na volilno borbo, ki se bliža svoemu koncu, ni računati s tem, da bi se pred volitvami prišlo do kakih sprememb. Da je pa takoj po volitvah pričakovati ostre borbe za vlado, o tem ni nobenega dvoma več.

Odločno akcijo proti vladi so vnovič pričeli tudi pašićevci, ki skušajo radikale tik pred volitvami kar najbolj desavuirati pred narodom. Včeraj je predsednik finančnega odbora dr. Radonič, ki je radi svoje kandidature v Subotici, kjer ga je preganjal policija, zelo ogorčen na vladne radikale, nenadoma sklical sejo finančnega odbora in v smislu sklepa zadnje seje pozval ministrskega predsednika, da predloži finančnemu odboru svoje poročilo o tem, kaj je doslej storil za ublažitev vladajoče gospodarske krize v smislu pooblastil v finančnem zakonu. G. Vukičević se je tej zahtevi že prej uprl in se splošno sodi, da se temu pozivu tudi sedaj ne bo odzval, stoječ na stališču, da je finančni odbor del razpuščene Narodne skupščine in za njega popolnoma indiferenten. Pašićevci računajo s tem, da bodo na ta način dobili za zadnje, odločilne dneve v roke najuspešnejši agitacijski material proti vladi in tako v zadnjem trenutku uspešno zaključili svojo ofenzivo proti g. Vukičeviću. Seja finančnega odbora je sklicana za dne 26. avgusta. Skoraj istočasno pa se sestane tudi ožji glavni odbor radikalne stranke, da odobri radikalne kandidature.

Vukičevići izjavljajo, da njih akcija pašićevcev prav nič ne moti, ker so jih z blejskim paktom nadomestili že klerikalci. Ker je po volitvah itak dogovorjena fuzija slovenskih klerikalcev z vladnimi radikali, so prepričani, da jim akcija pašićevcev ne bo izpodnesla tal in da bodo lahko še po volitvah ostali na krmlju.

A tudi pašićevci so svoje zmage sigurni. V njihovih vrstah vlada prepričanje, da so radikalni volilci, zlasti v Srbiji, na njihovi strani. Kombinacije z demokratiškim blokom govore v njihov prilog, dočim je blejski pakt, dr. Koroščeve izjave o reviziji ustave in teror vladnih organov zelo škodoval Vukičevićem. Vse skupine so prepričane, da bodo v boju z veliko borbenostjo in odločnostjo.

Gospodarska borba med Nemčijo in Italijo

Italija onemogoča z vsem pritiskom uvoz nemškega blaga. — Protestno zborovanje nemških gospodarskih krogov. — Zahteva po represalijah. — Vpliv na politične odnose med Italijo in Nemčijo.

— Berlin, 19. avgusta. V nemških industrijskih krogih vlada radi postopanja Italije pri uvozu nemških industrijskih izdelkov veliko ogorčenje. Kljub nemško-italijanski trgovsko-gospodarski pogodbi, ki predvideva razne ugodnosti za uvoz nemškega blaga, preprečujejo italijanske oblasti skoraj vsak uvoz iz Nemčije. Včeraj je bilo radi tega sklicano posvetovalno zastopnikov nemške industrije, na katerem so razpravljali o korakih proti temu oškodovanju nemške industrije s strani Italije. Na sestanku je bilo ugotovljeno, da Italija sistematično ubija uvoz nemškega blaga. Vsa državna podjetja in ona privatna podjetja, ki so pod državno kontrolo, morajo uporabljati izključno domače blago, ne glede na to, da je navadno za 20 do 30 odstotkov dražje od nemškega. Fašistovske organizacije pa vrše pritisk tudi na ostala privatna italijanska podjetja, da ne naročajo blaga v inozemstvu. Razen tega je finančni

minister z ministrsko uredbo povišal za 50 odstotkov carino za razne industrijske proizvode, da na ta način prepreči uvoz inozemskega, zlasti nemškega blaga. Prišlo je tako daleč, da je izvoz iz Italije v Nemčijo večji, kakor pa uvoz iz Nemčije v Italijo. Zastopniki nemške industrije se nameravajo obrniti na nemško vlado s prošnjo, naj intervenira pri italijanski vladi. Če pa bo intervencija ostala brezuspešna, naj tudi nemška vlada s primerno zaščitno carino onemogoči uvoz italij. blaga v Nemčijo. Ta gospodarski boj med Italijo in Nemčijo ne bo ostal brez odmeva tudi v politiki obeh držav in ni izključeno, da pride radi tega do napetosti, ki se na obeh straneh le še umetno prikriva. Italijanske aspiracije na Tirolskem, odpor proti združitvi Avstrije z Nemčijo in dvolična igra Italije v mednarodni politiki je že itak izzvala v nemški javnosti veliko nerazpoloženje proti Italiji.

Klerikalni osebni režim na magistratu

Odpuščajo se iz mestne službe delavci, ki jih je nastavljal že g. vladni komisar. — Kako se je morala stara vdova umakniti klerikalnemu protežirancu.

O klerikalnem osebno - strankarskem režimu na ljubljanskem mestnem magistratu smo objavili že precej zanimivosti. Poročali smo, kako snuje neki klerikalni član sosveta z obljubami služb na magistratu »Krekovo godbo«, kako se razpredajo v mestni službi klerikalne sorodstvene vezi in kako klerikalci hite, da bi do volitev spravili v mestne službe čim več svojih ljudi, čeprav nimajo druge kvalifikacije, kakor to, da so patentirani klerikalci.

Zanimiva epizoda, ki spada v to vrsto, se je dogodila tudi v mestni klavnic. S povečanjem in modernizacijo klavnice se je pokazala tamkaj potreba večjega številca osebja, predvsem kvalificiranih delavcev, strojnikov, ključavničarjev, elektromonterjev itd. Novih moči ni nastavljal bivši gentski svet, ampak že vladni komisar g. Mencinger. Prevzeti so bili kot kvalificirani delavci večinoma iz privatnih služb. Ne vemo, kako je vladni komisar ocenjeval pri nastavitvi njihove kvalifikacije, vsekakor pa se lahko sklepa, da klerikalci ta imenovanje niso bili po volji, kajti po dveh mesecih je bilo dvanaestim izmed novonastavljenih uslužbencev odpovedano, ne da bi kdo kaj zgrešil v službi ali pa da bi bila komu dokazana nesposobnost za službo. Sodi se, da se je to zgodilo zato, ker niso bili priznani kot pravoverni klerikalci in ker je klerikalni svet z ozirom na klerikalni pakt hotel, da se nastavijo sami klerikalci.

Ljudje, ki so imeli prej kot kvalificirani delavci v privatnih podjetjih sigurne službe, so bili čez noč z družinami vred postavljeni na cesto, ne glede na to, da je bil s tem ogrožen obenem tudi sam obrat mestne klavnice.

Zdi se, da se je kasneje vladni komisar sam ustrašil odgovornosti za ta korak, ki bi ga nihče ne mogel zagovarjati pred javnostjo. Pod utisom neljube ugotovitve, da se je javnost zanimala tudi za zakulisne dogodke na mestnem magistratu, je bržkone g. vladni komisar sam spoznal, da na tak nesocialen in neobičajen način vendar ne sme zadovoljiti klerikalnega apetita, tem manj, ker bi z odpustom uslužbencev, ki jih je sam nastavljal, tudi samega sebe postavil v čudno luč. Tako je zopet preklical odpoved 11 odpuščenim uslužbencem. Dvanaest, ki je bil prej nastavljen pri električni družbi Brown - Boveri kot elektromonter ter ima dobre kvalifikacije, pa ni bil sprejet nazaj v službo, čeprav nihče ne ve za vzrok. Ne vemo, ali je brezverec in ali pa je bil morda edini, ki so ga mogli klerikalci nadomestiti s svojim človekom.

Kdo more tu še govoriti o socialni pravičnosti, enakopravnosti in o nepristranosti sedanjega magistratskega režima? Sicer pa ni zavel samo med uslužbence mestne klavnice, ampak tudi med mesarji samimi nov duh. V sredo jutraj, na tržni dan, so mesarji v Solskem drevedoru opazili, da so magistratni uslužbenci preko noči kratkoma podrli stojnico ob začetku Solskega drevedora pred semenščem, na kateri je dolga leta prodajala klobase 72-letna vdova Bavdekova. Dobila je sicer odlok tržnega nadzorstva, ki ga sedaj vrši kot namestnik tržnega nadzornika klavnični podravatelj g. Rigič, da mora v 8 dneh prenesti stojnico nasproti mlekarne v semenšču. Bavdekova se je sicer proti temu

Ministrski predsednik pride danes v Ljubljano

— Bled, 19. avgusta. Za danes je napovedan dvorski lov, katerega se udeležijo poleg naše kraljevske dvojice tudi grški kralj Jurij, princ Pavle, ministrski predsednik Vukičević, diplomatje, ki se mude na Bledu, in še drugi povabljeni gostje.

Ministrski predsednik odpotuje danes zvečer z Bleda v Ljubljano, kjer se baje sestane z dr. Korošcem in ljubljanskimi radikali, nato pa se vrne v Beograd, odnosno odpotuje na agitacijsko potovanje. (Snoči je imel gosp. Vukičević večurno konferenco z dr. Korošcem. Po konferenci sta bila oba zelo rezervirana. Dr. Korošec se je takoj nato odpeljal in je odklonil novinarjem vsako izjavo.)

Za danes popoldne je napovedan prihod Stepana Radiča, ki namerava zaprositi za advijenco na dvoru.

Avtomatska telefonska centrala v Mariboru

— Beograd, 19. avgusta. Kakor se doznava v poštnem ministrstvu, bodo najkasneje s 1. oktobrom prišli v Maribor montirati avtomatsko telefonsko centralo. Do tega časa bodo dospeli iz Nemčije na račun reparacij vsi potrebni sestavni deli, glavna pošiljka pa je prispela že te dni.

20 LET ZA PONEVERBO

— Beograd, 19. avgusta. Okrožno sodišče v Sabcu je danes objavilo razsodbo v procesu proti Slovencu Rudolfu Korošču, ki je kot davčni uradnik v Srbiji izvršil razne poneverbe in nato pognil v inozemstvo. Obsojen je na 20 let ječe in dva meseca zapor. Branitelj je proti obsodbi vložil priziv.

Iz pestre ljubljanske kronike

Obupan Trnovčan.

Trnovčan Vinko K. je včasih prodajal Trnovčanom in Krakovčanom premog in drva. Bil je vedno vesel, a tupatam je postal nekoliko vznemirjen in razburjen, če ga je njegova Ksantipa razjezila. Zadnji čas je opustil svoj posel. Zahajal je rad med veselo trnovske pivce, s katerimi se je navdušeno razgovarjal o starodavnih casih. Danes okoli 1. ure je kolovratil iz gostilne domov. Ko je prikorakal na prvi trnovski most čez Gradaščico, ga je pri srcu začelo getalo. Sinila mu je obupna misel v glavo:

— Čemu boš še dalje živel? Naveličan si že življenja, skoči v vodo!

Ni dolgo premišljal. Pognal se je čez mostno ograjo v Gradaščico, ki je tam kot mae dobro ped globoka. Vinko pa je tako nesrečno padel, da si je zlomil levo nogo. Spremljajoča ga žena je začela klicati na pomoč, a tudi Vinko sam se je zbal košene smrti in je klical na pomoč. Prihletel je stražnik Andrej Samar ter ga potegnil iz vode. Poklicali so rešilno postajo, ki je s samomorilnega kandidata v avtomobilu prepeljala v javno bolnico. Vinko je dobil tudi notranje poškodbe. Ko so ga danes vprašali, zakaj da je skočil v vodo, se je obrnil v stran in zamrmral nejevoljno:

— Naveličan sem se življenja! Star sem 40 let, dosti jih je!

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Curih 10.935—10.965 (10.95). Dunaj 7.99125—8.02125 (8.00625), London 275.85—276.65 (276.25). Newyork 56.69—56.89 (56.79). Praga 168.2—169 (168.6), Milan 309.25—311.25 (310.25).

Effekti: Celjska pos. 197, 199. Ljublj. kredit 142. Merkantilna 80 bl. Praštediona 850. Kred. zavod 160 d. Vevče 135 d. Kr. ind. družba 390 d. Ruše 260—270. Stavbna 56 d. Sešir 104 d.

Lesni trg: Tendence neizpremenjene. Zaključeno 5 vagonov. Nudijo se suha bukova drva, cepanice fr. v. nakl. post. 19.50, hrastova drva fr. v. nakl. post. 18, bukovi plohi nežamani od 16 cm naprej, 2.25 m naprej I, II, III, fr. v. v. post. 400. Iščajo se bukovi plohi, žamani, ostrorobi, paralelni 40—100 mm od 20 cm dalje 3—4 cm I, II. fr. v. v. nakl. post. 600.

ZAGREBSKA BORZA.

Zagreb. Newyork 276.85—276.65, Pariz 56.75—56.85, Bruselj 221.75—223.75, Curih 308—310, Madrid 1093.5—1096.5, Dunaj 1351—1354, Beograd 799.12—802.12, Bukarešta 168.25—169.05.

Elektri: 2½% vojna škoda 86.50. Hipotekarna banka 55—56, Ljubljanska kred. banka 142—147, Praštediona 850—890, Trboveljska 496—500, Vevče 135—142.

INOZEMSKA BORZE.

Curih. London 25.215, Newyork 518.60, Pariz 20.32, Milan 28.26, Berlin 128.95, Beograd 9.13, Praga 15.38.

Sovjeti so organizirali vstajo v Maroku

Senzacionalna razkritja pariškega »Matina«. — Boljševiki so pošiljali v Maroko denar, orožje, municijo in nemške oficirje. — Sodeloval je baje tudi nemški generalni štab.

— Pariz, 19. avgusta. V francoski javnosti in v diplomatskih krogih so vzbudila veliko senzacijo odkritja današnjega »Matina« o pripravah sovjetske Rusije za novo protifrancosko vstajo v Maroku. »Matina« objavlja celo vrsto dokumentov iz korespondence med sovjetskimi zastopniki v Londonu, Parizu in Berlinu, iz katerih je razvidno, da je sovjetska vlada preskrbelo rifleve orožje in municijo in skušala izvesti tudi vojaško organizacijo marokskih plemen. Akcija je šla za tem, da prepreči francoski vpliv v afriških kolonijah in je sporedna s slično akcijo v angleških kolonijah v Aziji in z dogodki na Kitajskem.

Dne 4. januarja 1927 je naročilo vodstvo komunistične internacionale svojemu londonskemu zaupniku, da mora do konca januarja dobaviti iz Anglije za Rifove 4500 karabink in 1500 brzostrelnih pušk ter vso potrebno municijo. Sovjetski zaupnik, neki Gallaher, je naročilo promptno izvršil in sporočil kominterni, da se je dogovoril glede dobave orožja s tvrdko Dundes in glede transporta z angleško-nemško paroplovno družbo. Tri dni pozneje je kominterni izdal nadaljnja naročila za dobavo orožja in municije ter o tem obvestila tudi svoje zastopnike v Berlinu in Parizu. Dne 16. januarja je Krestinski pisal Vojkovo, da je ukrenjeno vse potrebno ter da dobe Kitovci nemške oficirje kot inštruktorje. V pismu se izrecno poudarja, da je komandant nemških oficirjev, dolčenih za Maroko, dobil vse potrebne instrukcije in informacije o položaju v Maroku od nemškega generalnega štaba.

Dne 21. in 29. januarja je Gallaher sporočil Vojkovo, sovjetskemu vojaškemu atašeju v Parizu, da je dobil od »Arcosa« 10.000 peset in municijo, mitraljeze, samokrese in večjo količino granat, kakoršne

uporablja angleška armada in da je bilo vse to blago v redu odpremljeno v Maroko.

Dne 31. januarja je Kamenev naslovil na špansko kominterni v Parizu daljše pismo, ki vsebuje točne načrte za operacije v Maroku, naperjene proti Španiji. Dne 18. marca pa je Vojkov po naročilu sovjetske vlade in kominterne poslal sovjetskemu vojaškemu atašeju v Maroku Arkasovu ukaz, »revolucionarni komite pojača svoje delovne in med pobunjenimi plemeni in aktivno sodeluje pri izvršitvi načrtov, da bodo uspehi čim sigurnejši in čim večji.

Francoska zunanja politika

— Pariz, 19. avgusta. Pod predsedstvom predsednika francoske republike Doumerguea se je vršila sinoči seja ministrskega sveta, ki je bila posvečena razpravi o aktualnih mednarodnih vprašanjih, zlasti onih, ki pridejo v razpravo tudi pri jesenskem zasedanju Društva narodov. Ministrski svet je razpravljal predvsem o vprašanju znižanja stalaža okupacijskih čet v Porenju. V poučenih krogih se zatrjuje, da so vesti, ki so bile objavljene o tem vprašanju v zadnjih dneh, netočne. Francija zavrže, da namerava znižati svojih čet v toliki meri, kakor se je pisalo, a tudi Anglija se ne ogreva preveč za redukcijo. Vse te vesti potekajo iz nemških virov in imajo prozoren namen, vplivati na francosko in angleško javnost. Ministrski svet je izdelal točne instrukcije za francosko delegacijo v Društvo narodov, obvestil pa je o tem tudi angleško vlado, s katero so tozadevno v teku razgovori v svrhu dosege primernega spoznaja. Naglašajo pa se, da je rešitev tega vprašanja v prvi vrsti odvisna od Nemčije same.

Klerikalci in ljubljanska mestna klavnica

Vladni komisar g. Mencinger izjavlja, da proračun ni bil prekorajen in da so naknadni krediti potrebni samo za naknadna dela.

Svoječasno smo obširno in podrobno poročali o povečanju in modernizaciji mestne klavnice v Ljubljani, ki bo po svojem ustroju tako v higijenskem kakor tudi praktičnem oziru prva v Jugoslaviji in bo lahko služila za zgled tudi večjim mestom v inozemstvu. Pri modernizaciji mestne klavnice so bile izrabljene vse preizkušene pridobitve na tem polju in če bi bivši gerentski svet ničesar drugega ne napravil, kakor samo započeti to velikopotežno in nujno potrebno delo, bi si v zgodovini ljubljanskega komunalnega gospodarstva že pridobil častno mesto.

Dasi je to obširna in draga naprava, ki bo vsej Ljubljani ne samo v ponos, ampak tudi v veliko korist, so se vendar našli na klerikalni strani ljudje, ki so se zgolj iz političnih nagibov spodtaknili tudi ob mestni klavnici. Kdo bi se temu čudil? Saj vemo, odkod zvrta ta jeza in zakaj gotovim gospodom mestna klavnica ni po volji.

Ker niso v klavnici in na njeni preureditvi mogli ničesar najti, kar bi bilo v škodo mestni občini in v korist njihovi politični zagrizenosti, so lansirali v »Slovenca« vest, da je bil proračun pri modernizaciji mestne klavnice prekorajen.

Kaj je na stvari? Dela za preureditev mestne klavnice bi se morala po širokopoteznem načrtu izvršiti v treh etapah. V prvo je spadala zgraditev najbolj nujno potrebne hladilnice s pritlikalnimi, v drugo modernizacija že obstoječe klavnice, v tretjo pa še druge naprave kakor hlevi, kontumacijski hlevi, kontumacijska klavnica, dovlačilnica itd. Za dela v prvi etapi je bil odobren kredit 15 milijonov Din in ker so se pričela izvrševati ta dela, ki spadajo v drugo etapo, je povsem naravno, da je treba najti zanje kritja. Proračun se torej ni prekorajil, pač pa so se izvršila po določenem načrtu ta dela, za katera kredit še ni zagotovljen.

To je razvidno tudi iz vloge vladnega komisarja na velikega župana od 20. junija t. l., o kateri so člani sosveta prav dobro poučeni in v kateri se zaproša za dovoljenje najetja dodatnega posojila v znesku 6 milijonov Din za dela, ki so se že izvršila

preko že prej dovoljenega kredita 15 milijonov Din in ki spadajo že v drugo in tretjo etapo.

V tej vlogi je g. vladni komisar navedel, da so dela pri mestni klavnici doslej že toliko napredovala, da je mogoče sestaviti točen proračun za celotno zgradbo oz. preureditev starih klavničnih naprav. Izrečno naglašal, da se je namreč šele tekom zgradbe pokazalo, da so nekatera povečanja brezpogojno potrebna, vsled česar se je moralo nabaviti znatno več materiala, nego je bilo prvotno proračunano. Razen tega pravi vladni komisar, vsekakor z vednostjo klerikalnih in radikalnih članov sosveta, da so se v prvotnem proračunu opustili nekateri krediti za režijska dela in potrebni material, ker se ob sestavi proračuna ni moglo kalkulirati niti s približnim zneskom. Pokazala se je tudi potreba, da se zgrade klavnična in novi hlevi, ker je stavbni projekt zahteval, da so se bivši hlevi preuredili v druge svrhe. Istotako pravi g. vladni komisar, se mora takoj zgraditi novo skladišče za premog, novo upravno poslopje in stanovanjsko poslopje za službenice mestne klavnice. Vsa ta naknadna dela, za katera v prvotnem proračunu ni bilo določene nobenega kritja, bodo zahtevala po proračunu gradbenega vodstva 5.935.000 Din stroškov.

Na ta način bi znašali stroški za vsa dela, določena, da se izvrše v treh etapah, 21 milijonov Din.

Pripominjamo, da se upravno in stanovanjsko poslopje, za katero je določeno 1 milijon 500.000 Din, sploh še ni pričelo graditi.

Iz navedenega je razvidno, da se je gradbeni program izvršil v okviru dovoljenih 15 milijonov, ne da bi se pri tem prekorajil proračun, in da je potreben naknadni kredit le za naknadna dela, ki so se imela izvršiti v drugi in tretji etapi.

Iz navedenega je razvidno, da je klerikalna trditve o prekorajenju proračuna pri preureditvi mestne klavnice, navedena v »Slovenca« naj ovrže naše navedbe s številkami in konkretnimi dokazi, ako more.

stva. Če zbolí človek na pasji steklini in se že na njem poznajo vidni znaki bolezni, potem je bolezen že tako daleč, da je ozdravljenje ožrženega skoraj nemogoče.

Zagrebaški Pasteurjev zavod je imel opraviti te dni s posebno tragičnim slučajem. V soboto 13. t. m. se je v zavodu javil 62letni Josip Cindar iz Moščenice. Na nasvet svoje žene je odšel v bolnico. Dne 8. aprila t. l. ga je ogrižel mlad pes, katerega so pet dni pozneje radi stekline ubili. Po štirih mesecih je mož odšel v bolnico, ko so se znaki stekline že pojavili. Službojoči zdravnik v Pasteurjevem zavodu je štadij bolezni takoj spoznal in vedel, da je vsaka pomoč izključena. Bolnika so oddali v zakladno bolnico v posebni, za take slučaje prirejen oddelki, kjer je Cindar dva dni pozneje v grozni mukah umrl.

Truplo so obducirali in našli v možganih bacile stekline. Posebno tragičen je Cindarjev slučaj tudi zato, ker je 1. t. m. prišel v Zagreb s svojima dvema otrokoma in ju oddal v Pasteurjev zavod. Pes, ki je ugriznil njega, je napadel tudi neko mačko, katere je nato ogrižal oba njegova otroka. Otroka sta se od 1. do 5. v zavodu zdravila in se zdrava vrnila domov. Takrat nesrečni oče iz sramu ali malomarnosti ni povedal, da je pes ogrižel tudi njega.

Včeraj popoldne se je odigral v kavarni »Kavarna« v Sarajevu pretresljiv poizkus samomora. Kavarnar Jandrič je bil odsojen. Ob dvh je prišla v kavarno 26letna Fanika Knel iz Slovenije v zelo razburjenem stanju.

— Kje je gospodar? je vprašala natarkarja.

— Ni ga, odšel je!

— Ženi se, drugo išče, a mene več ne mara.

— Nič ne vemo.

— Jaz pa vem, je kriknila Fanika, in tega udarca ne preživim.

Natarkarji so opravljali svoj posel dalje. Kar skoči razjarjena Fanika, začne razbijati stole in mize ter okna in vrata. Preden so jo ukrotili, je izvelika iz torbice stekleničico lizola in ga izpila. Obveščena policija jo je po prvi pomoči oddala v bolnico. Izpraznili so ji želodec. Ker lizola ni bilo mnogo, bo Fanika kmalu zapustila bolnico zdrava in čila.

Prosveta

Poljska kritika o naši grafiki

Razstavo jugoslovenske grafike, katero je bila priredila v Lovu jugoslovenska-poljska Liga v Lovu skupno z društvom prijateljev lepih umetnikov, so ocenjevali poljski kritiki v raznih listih. Posnemamo iz ocen, priobčenih v poljskih listih, nekaj odstavkov, ki bodo predvsem zanimali naše občinstvo. Dnevnik »Staro polskie« prinaša oceno izpoda peresa Wladysława Kozieckiego. Po uvodu, v katerem opisuje presenečenje nad raznolikostjo in temperamentnostjo razstavljenih del, omenja posamezne avtorje, med katerimi poudarja posebno pažnjo Meštroviću in Tomislavu Krizmanu. Med Slovenci omenja Santla, ki ga imenuje solidnega realista brez kristalizirane individualnosti. O S. Cudermanu pravi, da so njegovi lesorezi polni govovske fantastike. Imenuje tudi ekspresioniste Maleša in Pilonia, a o Jakacu, ki dosega vizionerske efekte, pravi, da je nek jugoslovenski Skoczylas. Justinove lesoreze imenuje estetične igrače.

V »Schwilt« je napisal feljton o jugoslovenski grafiki Artur Lautenbach. Pozdravlja prireditev razstave, ker se v grafiki najbolj spozna umetniška tehnika kakor dežele; grafika nam odkriva tajnost risbe; a risba je okostje vsakega umetniškega dela na polju likovnih umetnosti. Med najposlednejše naše grafike šteje Jakca, Meštrovića, Postružnika in Trepseta. O Jakcu pravi, da je reprezentant jugoslovenske moderne. Pri njem se staplja v eno celino mirnost in lepota linije, diskretna igra svetlobe, asketična vzdržljivost in umerjenost v iskanju efektov. Imenuje tudi Cudermana, Justina in Maleša.

Drugi listi so prinesli članke o zgodovini jugoslovenske grafike od prvih naših grafikov Medulica, Klavica, Martina Kalunić-Kotte (roj. Šibenčana) do danes.

Razstava je torej uspela zelo dobro; upomala je Poljake v delom naših umetnikov na polju grafike.

Udrženje oblikajočih umetnikov nam javlja: Kakor znano, je priredilo udrženje oblikajočih (likovnih) umetnikov razstavo jugoslovenske grafike v Zürichu, pozneje v Lovu in v Firenzi. Razstavi v Lovu in Firenzi sta se vršili istočasno. Lvorska razstava, ki je bila prva izmed serije razstav, ki so se imele vršiti v Poljski, je prenešana sedaj v Varšavo. Firenška razstava še traja. O tej razstavi, ki je mednarodna in na kateri tvorijo jugosloveni samo en del, bo izšla posebna luksuriозна knjiga v italijanskem in francoskem jeziku ter bo opremljena z mnogimi reprodukcijami. Točnejši podatki so intereseom na razpolago pri tajništvu udrženja. O žirski razstavi še manjkajo podatki. Dela, ki so bila tam razstavljen, so bila prikličena poljskim razstavam. Na drugem mestu objavljamo poziv k udeležbi pri reprezentativni razstavi jugoslovenske grafike, katere bo v jeseni v Pragi.

Reprezentativna jugoslovenska umetniška razstava v Pragi. Na poziv umetniškega društva »Hollar« v Pragi bo priredilo udrženje jugoslovenskih likovnih umetnikov v Pragi veliko umetniško razstavo jugoslovenske grafike, na katero bodo pripuščene tudi risbe in po možnosti tudi akvareli. Ta razstava bi se imela vršiti že septembra meseca, a je odložena na november, da bo vsem našim grafikom omogočeno sodelovanje. Vabilo se k udeležbi vsi člani udrženja, a istotako tudi nečlani brez razlike smeri. Prijave naj se dostavijo do 15. septembra ljubljanski sekciji udrženja (U. O. U.) Tehn. srednja šola. Rok za pošiljanje umetvornosti objavi mo pravčasno. Z obzir na razna vprašanja moramo pomiriti gg. umetnike glede sestave jurija v te smislu, da sigurno ne bo sestavljen iz neumetnikov.

Sport

Glavna skupščina LNP

Včeraj se je vršila na verandi kolodvorske restavracije glavna skupščina LNP. Skupščina je do konca potekla mirno in stvarno, le ob zaključku je prišlo do incidentov, ki nikakor ne služijo v čast predstavnikom naših klubov. Zastopanih je bilo vseh 25 klubov, ki obstojajo na teritoriji LNP. Glasovalna pravica se je po verifikacijskem odboru priznala, razen enemu, vsem klubom. Predsednik ravatelj Jug je otvoril skupščino ob 19.45 in se je zahvalil časopisju in poročevalcem za moralno podporo. Sledilo je nato tajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da zanimanje za nogomet silno raste. Število verižnih igralcev se je povečalo od 591 na 730. Poročilo je bilo sprejeto z 20 proti 4 glasovom. Blagaj. poročilo izkazuje saldo Din 217.82 aktive. Revizijski odbor predlaga blagajniku absolutorij, kar se sprejme z vsemi glasovi (1 vzdrlž). Sprejme se tudi predlog zastopnika Maribora, da se izreče upr. in reviz. odboru zahvala za delo v korist vsem klubom. Nato so se vršile glasovne volitve i. podpredsednika, i. tajnika, blagajnika (z večino glasov) in petih odborov (proporcionalno). Izvoljeni so bili g. Beletto (i. ppr.), g. Kramaršič (i. taj.), g. Kovač (Jlag.) in odborniki gg. Gosar, Lukežič, Novak, Bajc, Šurcelj K. Cek.

Vsi slučajnostni so bili splošni sklepi obnega zbora MO v Mariboru. Prvi razred v Ljubljani se poveča na 6 klubov. Prijavitelci za igranje se zvišajo od 2 na 10 Din v korist pokodbenemu fondu. Sprejet je bil tudi predlog zastopnika Elana (Beletto), da se za prestop igralca v drug klub v istem kraju določi kazen Din 100, za prestop prestopa pa 50 Din. — Ob zaključku je prišlo do neljubih izgovorov. Predsednik je nato obžaloval, da je do konca potekla skupščina mirno in stvarno in da je baš ob zaključku prišlo do nastopov, ki niso nikakor v čast gotovim predstavnikom klubov. Skupščina je bila zaključena ob 21.15.

— Koturski savez kraljevine SHS. Službeno. Delegatje obeh ljubljanskih odborov so sklenili na skupni seji dne 17. t. m. sledeče: Semifinale za državno prvenstvo se vrši dne 4. sept. t. l. na progi Ljubljana—Celje—Ljubljana 150 km. — Istočasno se starta za »Kolesarsko prvenstvo Slovenije« za leto 1927/28 in sicer »junior« in »prvorazredna« skupina. Točni razpis se razpošlje pravčasno vsem klubom Slovenije. Začetkom oktobra se vrši »Gorsko prvenstvo Slovenije«, na običajni progi Vrhnika km 20 do km 26 državne ceste proti Logatcu.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Petek, 19. avgusta 1927; katoličani: Ljudoviti; pravoslavni: 6. avgusta, Preobr. Gosp.

Jutri: Sobota, 20. avgusta 1927; katoličani: Bernard; pravoslavni: 7. avgusta, Damijane.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: »Vulkan«.

Kino Dror: »Gospodična gerent«.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra c., Hočevar, Sp. Šiška.

Jutri: Sušnik, Marijin trg; Kural, Gosposvetska c.

Solnce zaide danes ob 19.01, vzhaja jutri ob 5.06 in zaide ob 18.59.

Čudna praksa

Znano je, da vodijo Italijani proti nam ne le doma, marveč tudi v inozemstvu ljuto kampanjo in da se poslužujejo najpodlejših sredstev, da bi nas pred inozemstvom diskreditirali. V tem početju jim ni nič sveto; dobrodošlja jim je vsaka laž, ki le kolikšaj lahko služi njihovim obrekovalnim namenom.

Posebno se v tem odlikujejo tržaški listi, ki stojijo pod komando fašizma. Ne izide nobena številka, da bi v njej ne mrgolelo laži in obrekovanj proti naši državi, narodu in dinastiji. Dočim so z redkimi izjemami vsi naši listi v Italiji prepovedani, je uvoz in razširjanje italijanskih listov pri nas popolnoma svobodno in še sploh niti nikdar slišati, da bi bil ta ali oni italijanski list zabranjen. Gorje pa jugoslovenskemu listu, ki bi objavil le eno tako vest, pa če tudi le v namenu, da opozori jugoslovensko javnost na nesramno postopanje fašistovske drhali.

Tako se je zgodilo včerajšnjim zagrebškim »Novostim«, ki so ponatisnile v izveščku vest nekega tržaškega lista, v kateri se blati naša država in naš dvor. Policija je »Novosti« takoj zaplenila, istočasno pa so se po vseh vogalih zagrebških ulic svobodno prodajali tržaški listi z isto, le še bolj obširno in nesramno pisano vsejjo.

Ce pisava kaknega dunajskega lista kakega gospodu iz Beograda ni všeč, mu je takoj odzvet poštini debi, le italijanski listi so deležni pri nas izjemnih pravice. Radovedni smo, kdaj se bo našel končno človek, ki bo napravil tej vsekarer čudni in nepojmljivi praksi konec ...

Šah

Amaterski šahovski turnir v Karlovcu.

Včeraj se je v Karlovcu odigralo četrto kolo amaterskega šahovskega turnirja. Rezultati so bili: Dr. Singer se je povzpela na vodstvo, ker je zmagal nad Židovcem. Partija Jonke—Aćimović je ostala remis, dočim je Agapjev porazil Cirila Vidmarja. Toth je zmagal nad Bošanom, Pirc je porazil Abraham, dočim je Filipič potolkel Rupnika. Partiji Nedjeljković—Kurdjukov in Grenčarski—Fritz sta ostali remis.

Stanje po četrtem kolu je: dr. Singer 3 in pol, Aćimović, Jonke 3, Fritz 2 in pol, Agapjev, Bošar, Pirc, Vidmar, Toth, Filipič, Nedjeljković, Grenčarski 2, Kurdjukov, Židovec 1 in pol, Abraham 1, Rupnik 0.

Napiši na ploščah

prevlečeni z radio-tinkturo, morejo se čitati tudi ponoči. — En primer.

Hugo Bettauer:

35

Najlepša žena sveta

V nadaljnjih osmih dneh je moral Upton Waring proglasiti bankrot nad svojim premoženjem. Ko se je to zgodilo, si je poglaval krogljo v glavo.

Lilian je prva naznanila Franci vest o Waringovem samomoru.

— Tvoj mož je nevaren! On pregorel obžalovalce svoje žene ne postrelja, marveč pusti, da se sami postrelje. Franci je potočila za svojim prijateljem poštene, vroče solze, pred svojim možem pa je dobila nekam čuden respekt in strah.

19. poglavje.

Lord Cecil Douglas.

Franci se je popolnoma spremenila. Po mnenju družbe v njeno korist, po njenem lastnem in po mnenju Dore pa v njeno škodo. Amerikanizirala se je. Vrgla se je v vrtnice zabav in veselje, iskala zabave povsod, razvijala naravnost bajeslovno razkošje, in izgledalo je, da se zanima samo še za klobuke, obleke in lišp, flirtala je z vsemi moškimi, kakor so to delale druge ameriške žene velike družbe, ugajala sama sebi v bizarnosti, ki pa je bila njene notranjosti v bistvu skrajno zoperna.

Pri tem pa je postajala nervozna in površna. Vsega tega doslej sploh ni poznala. Sredi najlepše in najbolj animirane zabave je čisto pričela krčevito jo-

kati, drugič zopet jo je nenadoma popadla jezkovitost, trpela je na glavo-bolu in utrujenosti, ki ji je bila, ko je bila še neznanatna šivilja lutka in je gladovale in stradala, popolnoma nepoznana.

Henry Garrick o vsem tem ni opazil ničesar. Z zadovoljstvom je ugotovil, da se je Frances razvila v veliko damo, da ni bila več žalostna in nerazpoložena, če se je po kosilu ali večerji kmalu umaknil v svoje prostore, kjer je lahko nadaljeval svoje delo, ne da bi si moral radi tega delati očitka, da zanemarija svojo ženo. Njegovo perijodično se pojavljajočo nežnost je prenašala popolnoma ravnodušno, in tudi to mu je bilo všeč. Pravi Američan nima rad pri svoji lastni ženi preveč vehementnega izliva notranjih čustev. On vidi v svoji ženi »lady«, ki ne sme ničesar opustiti, kar bi ne bilo v skladu z njenim dostojanstvom in ugledom, ki smatra erotiko v zakonu kot potrebno zlo, ki ne sme izpolniti do ekstese.

Garrick je bil popolnoma srečen. Imel je, kar si je želel: ženo, ki je bila na glasno kot najlepša žena Amerike, in ki se je čudovito hitro priučila novi družbi, imel je udoben dom in možnost, da na legitimni način reagira na svoje erotično poželenje. Da med Franci in Upton Waringom ni bilo ničesar resnejšega, je vedel in bil je vedno prepričan, da ga njegova žena nikdar ni varala. Zoper običajen flirt pa ni imel ničesar. Če bi bilo treba, je znal že poskr-

beti, da ne pride predaleč in da ostane flirtanje v dopustnih mejah.

Nekoč pa se je vseeno odigral v spalnici prizorček ali incidentek, ki ga je zelo izziral. Bil je nenavaden nežno razpoložen in je objemal svojo ženo strastnejše kakor običajno ter ji šepetal:

— Frances, hotel bi, da mi daruješ otroka.

V naslednjem trenutku se je Frances s silo izvil iz njegovega objema, ga pogledala skorajda sovražno in razdražena vzkliznila:

— Ne, nočem otroka! Čemu pač, ti imaš svoje delo, saj bi otroka nikdar ne pogledal.

Toda to nesoglasje ni trajalo dolgo. Garrick je mislil na ženske kaprice in bil mnenja, da Franci družabne prireditve in razne zabave še vedno bolj ugajajo ko da bi si sedaj nakopala dolžnost materinstva. Bil je vesel, da je tudi njegova žena kmalu zopet našla duševno ravnovesje in bila kakor prej.

Lilian Mervil je opazovala razvoj dogodkov z vidnim notranjim zadovoljstvom. Vedela je, da mlada Garrickova žena ni tako, kakor so domačinke, rojene Američanke. Lilian, v koje žilah se je pretakala vroča, romanska kri je spoznala v mali Dunajčanki sorodnost. Franci ni bila žena, ki bi se za stalno zadovoljila z limonadno ameriške zakonke nežnosti, marveč je bila žena, ki se bo nekega dne brez pridržka udala za tajejavnim strastem, ki bo, če bo treba,

žrtvovala razkošje, ime in bogastvo, da, tudi življenje. In Frances je za to vedno bolj dozorevala. Naraščajoča nervoznost, malomarnost, dejstvo, da so ji začeli ugajati frivolni razgovori — Lilian je poznala samo sebe in se je morala spomniti le svoje lastne preteklosti, da je vedela, kaj vse to pomeni in kam to vodi.

Nekega dne je uvedla Lilian Mervil pri Frances nekega angleškega aristokrata, ki je bival še le par tednov v Ameriki. Lord Cecil Douglas je bil tip onega moža, proti kateremu so ženske brez moči. Svetlolas, vitek, eleganten, ostre, prodirajoče oči, duhoviti, poln humorja in razpolagal je z ono porcijo nesramnosti, pred katero vztrepetala sleherna ženska. Poleg njega so ameriški kavalirji z gladko friziranimi cezarskimi glavami izgledali brezpomembni, banalni in omejeni.

Tudi Frances se ni mogla izogniti vplivu nadkriljujoče duhovite močnatosti. Način njegovega govora jo je fascinaliral, pekoča ironija, s katero je opisoval najodličnejšo ameriško družbo, jo je navduševala.

Franci je povabila lorda Douglasa k pojedini in pri tej priliki je tudi Garrick spoznal odličnega angleškega gosta, ki je, kakor je pripovedoval, prišel v severno Ameriko, da studira deželo in ljudi, poleti pa da v severni Kanadi goji lov na najbolj nevarne in divje zverine. Garricka je nek notranji glas svaril pred tem tujcem in po pojedini je izdal svoji ženi, da se bo za vsak slučaj na Angle-

škem informiral o njem, ker mu ne zaupa.

Franci je smatrala to nezaupanje za ljubosumnost in je bila tega zelo vesela. Saj je v sto in sto romanih čitala, da je dobro, če vzbude žene pri svojih možeh ljubosumnost, ker slepo zaupanje ljubezen vedno uspa. Nehote je začela primerjati angleškega lorda s svojim soprogom. Ta resen, molčeč in težak, oni vesel, duhoviti in humorističen, pravi življenski umetnik, ki živi po načelu: Izkoristi dan! Seveda, svojega Henryja je ljubila, bila bi mu rada najstrastnejša, najnežnejša ljubimka, — toda on niti ne reflektira na to, ne vidi v njej ničesar kakor le po ženo, ki je njega vredna in le v redkih urah tudi ženo, ki, ne da bi on to vedel, hrepeni po njem in gineva kopnenja. Njegove družbe ni imela, na njegovih načrtih in skrbih se ni smela udeleževati — čemu bi se torej ne smela veseliti družbe lepega, plemenitega aristokrata, ki je znal tako veselo pripovedovati in ji tako viharo dvoriti? Da bi varala svojega moža? Tega ne bo nikdar storila, saj ga neizrečno ljubi. Saj si ni mogla niti predstavljati, da bi kateremu koli drugemu moškemu dovolila le najmanjšo intimno nežnost. Toda bila je mlada in lepa in je hotela slišati lepe ljubeznive, nežne besede, hotela je biti oboževana, ne kakor figura, ki stoji na kakem podstavku, dokler ugaja lastniku, da jo ogleduje in tuintam poboža.

Lord Douglas je prevzel vlogo, ki jo je kratko časa igral Upton Waring.

Tragedija na dnu morja

Iz dnevnika kapitana japonskega podmornika, ki je ostal do zadnjega zvest cesarju in domovini.

Japonska mornarica je priredila nedavno velike vojne manevre. Ko pa se je brodovje vračalo v domače luke, so pogrešali enega večjih podmornikov. Več dni so križarili podmorniki pod morjem, smeli potapljači so se spuščali na morskno dno in končno so odkrili poplajeno ladjo. Podmornik so dvignili in potegnili v pristanišče. Prizor, ki se je nudi vojaški komisiji, je bil žalosten in pretresljiv. V stolpu se je nahajalo truplo kapitana, prsti njegove roke so krčevito oklepali več popisanih lističev. Junaški kapetan je vočigled smrti, ko mu je voda segla do grla in ko so mu dušljivi plini polnili pljuča, napisal poročilo o vzroku nesreče, priporočal je svoje ponesrečenih mornarjev miškadu, da skrbijo zanje in se pristrčno poslovi od vseh. Dnevnik junaškega poveljnika je pretresljiv in priča o disciplini ter udanosti moža, kateremu je bil njegov poklic svet.

— Dasi ne vem, — pričenja kapitan — kako bom opravičil katastrofo meni v varstvo izročena japonskega podmornika, vendar moram reči, da so vsi na ladji do zadnjega trenutka vršili svojo dolžnost. Ni me toliko strah pred smrtjo, kakor pred sodbo javnosti, ki bo krivično sodila o nas.

Vprašali boste, kako se je dogodila katastrofa. Delali smo predpisane potiske z gazolinom in smo zašli pregloboko v vodo. Ko smo hoteli zapreti celice, smo opazili, da se je ena veriga pretrgala. Del podmornika je medtem že napolnila voda. Pomoč je bila prepozna. Ladja se je začela pogrezati, električna razsvetljava je odpovedala in bilo smo v temi. Strupeni plini, ki so se pričeli naglo širiti po podmornici, so onemogočili vsako dihanje. Ladja se je pogreznila na dno. Mornarji so pričeli črpati vodo z ročno črpalko, toda vsi naporji so ostali brezuspešni. Vedno višje je segala voda. Pišem v poveljniškem stolpu, voda mi sega do pasu, mraz je in strahotno. Ura je 11.45...

Črpalka se je ustavila. Mornarji so uvideli brezplodnost svojih naporov,

spoznali so, da so brez moči v borbi z divjim elementom. Mnenja sem, da je treba za podmornike uporabljati najboljše moštvo in najboljše častnike. Moji ljudje so storili svojo dolžnost; zadovoljen sem! Moja oporoka se nahaja v predalu moje pisalne mize v Karasaki. Prosim, obvestite o tem mojega očeta.

Obračam se udano na Nj. Vel. cesarja s prošnjo, da skrbi za svoje mojih ljudi. Je to edina želja, ki jo imam. Pozdravljam vse po vrsti, ministra Saita, viceadmirala Seimamura, Fudgia in Karasimi, admiral Vamascita in Navita... Ze čutim silovit zračni pritisk. Ne čujem ničesar več. Zdi se mi, da mi je počil bobenček v obeh ušesih. Pozdravite kapitana Ogura, Iva, Matsimura... Ura je 12.30. Ne morem več dihati, gazolin mi polni pljuča. Ves sem zastrupljen. Pozdravite mi toplo kapitana Natzana... 12.40... Živela Jap... Dalje ni mogel, voda mu je zalila grlo.

Japonski narod postavi junaškemu kapitanu, ki je smelo zrl smrti v obraz v znak priznanja njegovega heroizma lep spomenik.

Zakladi Kare Mustafe

Po vesteh iz Rumunije so delavci našli v vasi Cetatea Alba pri izkopavanju v nekem zelo starem gradu, ki je bil nekdanji lastnik Stefana Velikega, na dobro zaprte sode, napolnjene s smodnikom. Komisija pod vodstvom župana Nikoleskaja je dognala, da so sodi še iz turških časov, najbrž iz časa, ko so Turki drugič oblegali Dunaj. Do sedaj so izkopali za cel vagon smodnika. Delavcem se je zdelo, da morajo biti v bližini sodov še kakšni ostanki in spomini iz turške dobe. In res se niso motili.

Pri nadaljnjem izkopavanju so našli še turško orožje, srebrno in zlato orodje in denar iz časa Solimana I. Ti odkriti zakladi so vzbudili v vasi in vsej okolici pravo senzacijo. Mnogi mislijo,

da so bili zakladi last oblegovaleca Dunaja, Kare Mustafe. Po pravljicah, so namreč bežeči vojaki Mustafove vojske med begom zakopali v Cetatei Albi vse svoje zaklade. Ljudje govore seveda o neizmernih zakladih pravljice vrednosti. Vse stare pravljice so na mah oživele. Izkopavanje bodo razširili na vso okolico in bo tako mogoče dognati, če gre res za zaklade Kare Mustafe.

Zagonetni mož v avtomobilu

V nedeljo ponoči je prejel praska policija iz Brna brzojavno obvestilo, da prispe v Prago avto P VII 124, v katerem se vozi mož, osumljen težkega kriminalnega zločina. Službojuči uradnik je odredil takoj vse potrebno, da spravi zločinca na varno. Mobilizirana je bila policija na konjih in motociklih. In res so označeni avtomobil opazili in zadržali. V avtomobilu sta sedela poleg šoferja še dva moška. Redar je sedel za volantom, dva druga redarja sta sedla k potnikom in avto je nadaljeval vožnjo do policijskega ravnanstva, kjer so šoferja in oba potnika zadržali v preiskovalnem zaporu. Policija je ugotovila, da je šofer lastnik avtomobila. Drugi potnik je bil lastnik avtotaksa iz Brna. Tretji je pa izjavil, da je trgovec in da ima v Pragi trgovsko podjetje. V njegovi denarnici so našli 10.000 Kč, o katerih je trdil, da so njegove. Ker je policija iz Brna brzojavila, naj osumljenega potnika aretirajo, so ga pridržali v preiskovalnem zaporu. Druga dva potnika je policija po zaslišanju izpustila.

Dozdevni trgovec je najel v Brnu avtomobil in se odpeljal v Prago. Šofer ni imel pojma, da vozi osumljenega potnika. Toda brnska policija ne ve, kdo je mož, ki se je odpeljal ponoči z avtomobilom v Prago. Policija ga je opazovala že ko je najemal avto. Vedel se je tako sumljivo, da so postali detektivni pozorni in da je policijsko ravnanstvo na njihovo ovadbo brzojavno odredilo njegovo aretacijo. Najbrž gre za zločinca, ki se je hotel umakniti roki pravice.

Lindbergh živčno utrujen?

Iz Pariza prihaja preko Newyorka vest, da je prispel Lindbergh 11. t. m. na svojem progandnem poletu v Detroit, kjer je sedež ameriške avtomobilske industrije. Sprejet je bil zopet od ogromne množice ljudi, ki mu je prirejala viharne ovacije. Kasneje se je z Lindberghom vozil na letalu tudi ameriški avtomobilski kralj Ford. Po vesteh iz Amerike pa je Lindbergh živčno in duševno že popolnoma onemogel. Dasi je Detroit šele 17. mesto izmed 67 mest, ki jih namerava Lindy posetiti do 23. oktobra, je mladi letalec radi preostalih naporov, neprestanih sprejemov, slavnosti, nagovorov in banketov tako izmučen, da se boje, da mu bodo živci odpovedali. Baj bo Lindbergh nadaljni propagandni polet za nekaj časa prekinil.

Osveta varanega ženina

Italijanski listi poročajo o nenavadnem slučaju osvete varanega ženina, ki se je t. dni primeril v Turinu. V kratkem bi se imel poročiti mlad turinski aristokrat, a v zadnjem hipu je izvedel, da ga je nevesta večkrat varala. Da se ji osveti, je zasnoval zloben načrt. Na predvečer poroke je povabil svojo izvoljenko v avto, v velik kovčeg pa je naložil razna nevestina darila. Ko je bil avtomobil približno 30 kilometrov oddaljen od Turina, je ženin voz ustavil in sicer blizu kraja, kjer je bival njegov tekmeč. Ne da bi kaj omenil, je prisilil nevesto, da je izstopila. Zvezal ji je roke in noge, nato pa je zmetal vse predmete iz kovčega na kup. Kopico je

polil s petrolejem in jo zažgal, a nevesto je posadil poleg goreče grmade. — Mirno je nato sedel v avtomobil in se odpeljal. Nesrečnemu dekletu se je kmalu vnela obleka in gorela je kakor živa, baklja. Plamen je kmalu prežgal vezi, nakar se je dekle osvobodilo. Zadržalo pa je težke opekline po vsem životu, tako da bo najbrž podleglo.

„Prijeten“ družabnik naprodaj

Pod tem naslovom je priobčil neki londonski dnevnik zanimiv oglaševalski vsebina: »Bonzo, 18 mesecev star lev, rojen v Kenji, težak 120 funtov, ima dober apetit, ljubi deco in je prijeten družabnik, priporočljiv sedaj v dobi svedrovcev in slične sodrge. Želi li kdo Bonzo?«

Zgodba o levu Bonzo je vsekakor zanimiva. Je last bančnega ravnanstva Meatyarda, pri katerem se je nedavno pojavila mlada dama in ga prosila za posojilo. V jamstvo mu je izročila mladega leva. Ravnatelj je bil voljen, skleniti kupčijo in tako sta se pogodila. Mi-

nuli so tedni in meseci, a dame ni bilo. Bonzo je rastle in bil je gospodarju v napoto. »Prijeten« družabnik na vsak način ni bil več. Končno ga je ravnatelj ponudil londonskemu zverinjaku v nakup. Tam so ga pa zavrnili, češ, da leve sami vzgajajo in da »privandrovcev« ne trpe. No, in sedaj ravnatelj išče potom listov dobrega ljubitelja levov, kateremu bi Bonzo delal »prijetno« tovarišijo. Za nameček obljublja Meatyard še tri mesece staro levino Katico.

× Tri dni živi pokopani. Pred dnevi smo poročali, da se je pri Pečuju na Madžarskem utrgal velik plaz zemlje in zasul šest oseb. Rešilna ekspedicija in oddelek saperjev, ki so takoj pričeli z reševalnim delom, so sedaj po naporom delu rešili vseh šest oseb, ki so bile tri dni žive pokopane.

× Zastrupljenje s sladoledom v Londonu. V Londonu je radi zastrupljenja s sladoledom obolelo okoli 200 oseb, med temi 50 otrok. Neko 5letno dete je umrlo, dočim je moralo pet bolnikov v bolnico. Sladolede je prodajal neki cestni sladoledar.

Povečajte svoje opravke

Napredek Vaših opravkov zavisi od lahkote, brzine in varčevanja, s katerimi morete dostavljati proizvode, katere prodajate.

Tovorni avtomobil Chevrolet je poraben za vsako potrebo. Motor Chevrolet z zaklopnicami, postavljenimi zgoraj, ima dosti sile za vsako porabo. Hiter je in omogočuje brzo dostavljanje z najmanjšimi stroški za oskrbovanje in vzdrževanje.

Posvetujte se samo s svojim zastopnikom Chevroletov o svojem dobavnem namenu — ta Vam pa lahko razloži s pomočjo učinkovitih števil, kako da si povečate opravke, zmanjšate pa strošek za dostavo s

tovornim Chevroletom

ZASTOPNIKI V JUGOSLAVIJI:

LJUBLJANA : V. & M. Baroš & Co., Dunajska cesta 12.
BEOGRAD : »Auto-Omnia«, Kralja Aleksandra 11-13.
SARAJEVO : Filijala »Auto-Omnia«, Aleksandrova 68.
ZAGREB : V. & M. Baroš & Co., Kukovičeva ulica 30.
NOVI SAD : »Velauto«, Kralja Aleksandra ul. 6.
VELIKA KIKINDA : Bela Steiner.

Proizvod General Motor

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja ob boleznih in smrti našega nepozabnega soproga, očeta, sina, brata, svaka in strica, gospoda

Emerika Zelinka

veletrgovca

se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebna zahvala pa bodi izrečena gg. pevcem za ganljive žalostinke, darovalcem krasnega cvetja in venčev, kakor tudi vsem onim, ki so dragega nam pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, 20. avgusta 1927 ob 8. zjutraj v novi šišenski cerkvi.

9096

V Ljubljani, dne 19. avgusta 1927.

Žalujoči ostali.

PREMIJERA

VULKAN

Velefilm ljubavi in strasti.

BEBE DANIELS

RICARDO CORTEZ

WALLACE BEERY

Erupcija vulkana. Krasne scene. Lepa vsebina. Izvrstni igralci.

4, 1/2 8, 9. 4, 1/2 8, 9.

ELITNI KINO MATICA

Alojz Svetek

trg. sodruka k

Adica Orehek

trg. hčerka

poročena

Brezje, 15. avgusta 1927

Prodajalka

izurjena v mešani stroki — išče službo v trgovini na deželi — Ponudbe pod »Prodajalka/1898« na upravo »Slov. Naroda«.

Zastopniki (-ce)

prodaže državnih srečk! Nikjer drugje nimate tako sigurnega zasluzka kakor pri nas. Mi vam nudimo največjo provizijo. Poleg državnih obveznic dajemo vam tudi zastopstvo švicarskih ur na odplačila. Javite se čim prej! — Zumbulović, Ljubljana, Aleksandrova 12. 1901

Klavir

dobro ohranjen, lep glas — radi pomanjkanja prostora takoj naprodaj. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Ugod« na ceno/1906«.

Prazno sobo

s souporabo kuhinje išče za konjski par brez otrok za mesec oktober. — Ponudbe pod »Oktober/1905« na upravo »Slov. Naroda«.

Strojni ključavničar

vajen vsakega dela — išče stalno službo. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod »Vesten 1904« na upravo »Slov. Naroda«.

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Bricej, Ljubljana,

Dunajska cesta 15 in Gosposvetska cesta 2 (dvorišče

kavarne »Evropa«).

Se priporoča. — Izvršitev točno, cene zmerné. 72/L

Zastopnike

in zastopnice za prodajo srečk na obroke išče Bančna poslovna Besjak. Maribor. Gosposka ulica 25 77/L

Kemična pralnica in

barvanje oblek

• najrazličnejših barvah izvršuje dela v najkrajšem času pri najnižjih cenah

Anton Boc, Ljubljana,

Selenburgova ulica 6/L

• Tovarna: Vič-Glince.

Vpokojenec

star 50 let, več slovenskega in nemškega jezika, dober računar — išče službo čuvaja ali skladiščnika. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Vpokojenec/1896«.

Objava.

Ministrstvo financ generalna direkcija poreza je z rešenjem z dne 24. junija 1927 broj 62219 dovolilo, da se delnice delniške družbe »Narodna tiskarna« v Ljubljani, izdane dne 1. marca 1873 v 500 komadih po 100 gld. a. v. in glase se na ime, zamenjajo za nove delnice v dinarski veljavi po 50 Din ter da se te nove delnice glasijo na imena sedanjih lastnikov.

Imetniki označenih delnic se zategadelj pozivljejo, naj položijo proti potrdilu plašče svojih delnic brez kuponov pol do 10. septembra 1927 pri blagajni »Narodne tiskarne« v Ljubljani, Knaflcova ul. št. 5, ter obenem sporočijo imena, ki naj se vpišejo na nove delnice.

Nove delnice bodo po zakonito izvršenem zigosanju lastnikom na razpolago pri prej imenovani blagajni.

Delnice, ki se pred-že po 10. septembru 1927, se bodo zamenjale tudi kasneje, toda to le proti povračilu vseh stroškov, ki nastanejo »Narodni tiskarni« za naknadno zigosanje novih delnic.

V Ljubljani, 16. avgusta 1927.

Upravni svet

»Narodne tiskarne« d. d.

Spominjajte se Tabora!